

ՆՊԻՍԿՈՊՈՍԵԿՆ ԶԵՌՆԵԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍՐԲԱՋԱՆ ՍՐԵՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

 ոկտեմբերի 6-ին, հինգշաբթի օրը, Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում տեղի ունեցավ եպիսկոպոսական ձեռնադրություն: Նորընտիր Հայրապետը՝ նորին Ս. Օծուխյուն Տ. Տ. Վազգեն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կատարեց իր առաջին եպիսկոպոսական ձեռնադրությունը՝ ի պայծառություն Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու և ի մխիթարություն հայ հավատացյալ ժողովրդի:

Առավուտյան ժամերգությունից հետո Մայր Տաճարում կատարվեց նորընծաների սրբազան երգման արարողությունը: Իրման Ս. Սեղանի առաջ ծնկաչոք նրանք ուխտում են անխոտոր և անսայթաք ընթանալու Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու ուղղափառ վարդապետության և հավատի շավղով: Օրինապահության, հնազանդության և հավատարմության երդում են տալիս նրանք Վեհափառին, Մայր Աթոռին, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցիին և *հայ ժողովրդին. ձեռնադրումը և ուխտեմք հատարիմ լինել Սրբոյ Էջմիածնի մինչև ցվախճան կենաց մերոց և կալ մնալ հլու հպատակութեամբ ի ներքոյ իշխանութեան և հրամանաց Սրբոյ Կաթողիկէ Մայր Աթոռոյս... Խոստանամք և ուխտեմք կալ մնալ ցվախճան կենաց մերոց անդամք և միաբանք սրբոյ ուխտիս որ ի Վաղարշապատ, և ծառայել երկիրդի Տեառն յօգուտ և ի փառս անուան Սրբոյ Էջմիածնի, սատար լինելով

մերովսանն ջանիք յառաջադէմ զարգացման և պայծառութեան սորին յամենայնի»: Երդմնագրի ընթերցումից հետո նվիրյալները ստորագրում են այն: Մայր Աթոռի միաբան եպիսկոպոսները վկայում են ուխտադրությանը: Երգման խորհրդավոր արարողությունը վերջանում է: Նվիրյալները՝ Հայկազուն ծ. վարդապետ Արքահայրն, Պարզե ծ. վարդապետ Վրթանեսյան (Երուսաղեմի Սրբոց Հակոբյանց վանքի միաբաններ), Սերովբե ծ. վարդապետ Մանուկյան (Երուսաղեմի Սրբոց Հակոբյանց վանքի միաբան և Եվրոպայի թեմի Հայրապետական պատվիրակ), Հայրիկ ծ. վարդապետ Ասլանյան (Երուսաղեմի Սրբոց Հակոբյանց վանքի միաբան), Շնորհք ծ. վարդապետ Գալստյան (Ս. Երուսաղեմի միաբան և Կալիֆորնիայի առաջնորդ), Վարդան ծ. վարդապետ Տեր-Սահակյան (Մայր Աթոռի միաբան և Նոր-Նախիջևանի թեմի առաջնորդական փոխանորդ), Եղնիկ ծ. վարդապետ Ազնավուրյան (Մայր Աթոռի միաբան և Բաքվի ու Թուրքեստանի թեմի առաջնորդական փոխանորդ), երգման արարողությունից հետո բարձրանում են դեպի Վեհարան, ուր Վեհափառը նրանց օրհնում է «Պահպանիշով և խրախուսում:

Ցերեկվա ժամը 11-ն է: Աշնանային պարզ, արևոտ օր է: Ազգային-եկեղեցական ժողովի հոգևորական և աշխարհական պատ-

գամավորները, հյուրերն ու ուխտավորները, հավատացյալների հոծ բազմության հետ դիմում են Մայր Տաճար: Ծովածավալ բազմությունը լցրել է վանքի բակն ու դավիթը, մինչ ժողովրդական նորանոր հոսանքներ հասնում են Երևանից: Մայր Տաճարում տեսել զցիլու տեղ չկա. դասերը, առյանը լիքն են աղոթողների, ուխտավորների բազմությամբ: Մայր Տաճարի Գեորգյան պահա-

ման մեջ են նաև 7 նորընծաները, առանց սաղավարտի: «Հրաշափառ»ով, խաչով, խաչվառով, խնկով և աղոթքով Մայր Տաճար է մտնում եկեղեցական թափորը՝ դեկավարությամբ օրվա հանդիսությանց խարտավիլակ Մամբրե արքեպիսկոպոս Սիրունյանի:

Մայր Տաճարի դանդերը զողանջում են դվարի ու հանդիսավոր: Մեծ դժվարությամբ

Նորընծա եպիսկոպոսները հրաժարվում են աշխարհից

բանում և ավանդատանը տիրում է տոնական եռուղեռ: Պահարանից հանվում են եպիսկոպոսական թանկագին զգեստները՝ եմփոթոններ, շուրջառներ, անդին քարերով դարդարված խույրեր, օձագուլս թանկարժեք գավազաններ, խաչեր, սկեթել շապիկներ, արծաթյա բուրվառներ, արծաթակազմ ավիտարաններ և այլ թանկարժեք անոթներ ու սպասներ: Վեհարանում հայրապետական շքով և աստիճանով զգեստավորվել է Վեհափառ Հայրապետը: Եպիսկոպոսական լրիվ զգեստավորման մեջ են նաև Վարդան և Վահան արքեպիսկոպոսները, որպես Վեհափառի առընթերակները: Զգեստավորված են բոլոր հոգևորականները, ճեմարանի ուսանողները: Քահանայական զգեստավոր-

թափորը ճեղքում է ժողովրդի ծովածավալ բազմությունը, հայրապետական ամպհովանու տակ օրհնում է Վեհափառը շքերթի երկայնքին կանգնած իր ժողովրդին. խայտում է նրա հոգին, տեսնելով հայ ժողովրդին բոլորված դարերով սրբազործված այս հնամենի կոթողի շուրջը, սիրով և հարգանքով շրջապատած իր սիրելի Հայրապետին:

Վեհափառը Ս. Իջման սեղանի առջև լվացման կարգն է կատարում և նրա շրթները սուրբ պատարագի աղոթքներն են մրմնջում: Միաժամանակ Մայր Տաճարի Ս. Գեորգյան պահարանից դուրս է գալիս և Ս. Հովհաննես Մկրտչի խորանի առջև շարվում է թափորի մի այլ մասը: Առջևից ընթանում են դպիրները, որոնք բերում են խաչն ու

խաչվառը, կողքերից գալիս են դույզ կերոնակիրները: Ապա գալիս են սաղամոսասցները սպիտակ շապիկներով և ձեռքներին սաղմոսարաններ, հետո դոնապանները՝ սպիտակ շապիկներով և ձեռքներին բանալիներ. նույն ձևով նրանց հետևում են ընթերցողները, երգման երգիչները, ջահընկալները, կիսասարկավազներն ու սարկավազները՝ ուրարակիր դիպակե շապիկներով, ձեռքներին սուրբ պատարադի սպասները:

հառաչմամբ յամենաճանձնէ զփառաւորեալ արարչութիւնդ՝ անեղծ և անստեղծ անժամանակ Հոգոյդ զթածի...», — լսվում են Վեհափառի աղոթքի մրմունջները վարդույրի ներսից: Նարեկացի... Օ՛ հազարամյա Եկեղեցի, քո աղոթքի, երգի, մրմունջի ամեն մի տողից, դարերի իմաստնացած հառաչանքն է լսվում, մեր ժողովրդի տաճար դարձած վերքի անմոռնչ և քաղցրալուր մեղեդիները...:

Նորնծա Եպիսկոպոսներ ձերադիր Վեհափառի առաջ

Ապա գալիս են շուրջառակիր քահանաները՝ ձեռքներին մասնատուփեր, եպիսկոպոսները գավազաններով. ամենից վերջը գալիս են խարտավիլակը և նվիրյալները:

Զույգ բուրվառակիրները խաչմերուկ ուրարներով և սաղավարտ գլխներին, բուրվառի համաչափ խնկարկմամբ առաջնորդում են Վեհափառին իր թափորով հանդերձ դեպի Ս. Ստեփանոսի սեղանը:

Վարագույրը փակվում է: Դպիրները երգում են «Ընտրեալը» մեղեդին: Երգի հընչյունները հեղեղում են Տաճարի խնկարույր նկարագարդ գմբեթները, խառնվում վերացած, աննյութացած աղոթքների մրմունջներին. «Աղաչեմք և աղերսեմք արտասուալից

Սուրբ պատարագի խորհրդի սպասն է զրվում: Շուտով դպիրները երգում են «Հովի քաջ բանաւոր հօտի» շարականը: Վարագույրը բացվում է: Վեհափառը բազմում է աթոռին. նրա երկու կողմերում բազմել են երկու արքեպիսկոպոսներ՝ գավազաններ ձեռքներին և պատարագի զգեստավորումով. աջ ու ձախ կանգնած են հայրապետական խորհրդանշաններ կրողները, իսկ Հայրապետի ոտքերի տակ փռած է կաթողիկոսական արծվեզորգը:

Սկսվում է ձեռնադրության խորհուրդը: Խարտավիլակ Մամբրե սրբազանը կանգնում է ատյանում և իր բամբ ձայնով հայտարարում:

Վեհափառ Հայրապետ օծում է
Ս. Սեբովբե եպիսկոպոսի նակատը

սիսային խորանի առաջին աստիճանին, ծնրադրում են Հայրապետի առաջ: Վեհափառը խաչակնքում և օրհնում է նրանց. «Օրհնեսցէ զձեզ Տէր ի Սիրովնէ, այն որ բնական է յԵրուսաղէմ»: Մաղմուսասացները բարձրանում են իրենց տեղերից և կանգնում Վեհափառից ներքև, սեղանի աջ և ձախ կողմերում:

Այս նույն եղանակով առաջնորդվում են մյուս վկայողները հերթականութամբ: Ապա գալիս են քահանաներն ու եպիսկոպոսները: Վեհափառը օրհնում է և խաչակնքում նրանց. «Յիշեսցէ Տէր զամենայն զպատարագս Ձեր, և զուխտս ձեր ընդունելի արասցէ»: Նույն ձևով գալիս են նաև «աղքատ»ները և «իշխան»ները:

Այս ամբողջ արարողութեան ընթացքում նորընծաները ծնրադիր աղոթում են Իջման Ս. Սեղանի առաջ: Խարտավիլակ Ս. Մամբրե արքեպիսկոպոս Սիրունյանի քաջալերական ձայնը հրավիրում է նրանց մոտենալ Վեհափառ Հայրապետին՝ ստանալու եպիսկոպոսութեան առաջին աստիճանը: Նորընծաները, ահիվ և երկյուղիվ, ծնկաչոք, զուլգ-զուլգ մոտենում են Վեհափառ Հայրապետին, որն ասում է.

«Շնորհազարդ Սուրբ Հայրապետ: Այս ինչ յայտնի լիցի մեծի Տէրութեան քում, զի միաբանք մեծի՝ Սրբոյ և Առաքելական Աթոռոյս էջմիածնի, հանդերձ համօրէն ուխտիւ, այսինքն եպիսկոպոսունք, քահանայք, սարկաւազունք, կիսասարկաւազունք, ջահրնկալք, երգմնեցուցիչք, ընթերցողք, դոնապանք և սաղմոսասացք, այլ և իշխանք և աղքատք, խնդիր ունիմք ի բարձրագահ Տէրութենէդ. վասն որոյ հայցեմք աղաչանօք, զի հրամայեսցես մեզ յանդիման լինել մեծանձնութեան Քո և բացյայտել զխնդիր մեր»:

Լսվում է Հայրապետի պատասխանը. «Հրամայեալ է ձեզ ի Տեառնէ՛ յառաջ մատչել և ողջամիտ դիտաւորութեամբ բացայայտել Մեզ զոր ինչ խնդրէք»: Այժմ ձեռնադրվողների արժանավորութեան մասին վկայութիւն պետք է տան ժողովրդի զանազան ներկայացուցիչները: Խարտավիլակը բեմ է բարձրանում և դառնալով դեպի հարավային խորանը, բարձր ձայնով ասում է. «Հրամայեցէք սաղմոսասացք»: Երկու բուրվառակիր սարկավազներ «Սուրբ Աստուած» երգելով բերում են սաղմոսասացներին, որոնք տեղ հասնելով ձեռքները դնում են Տաճարի հյու-

Վեհափառ Հայրապետ օծում է
Ս. Հայկազուն եպիսկոպոսի նակատը

Վեհափառ Հայրապետը օճում է՝
S. Վարդան եպիսկոպոսի նակատը

«Շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառն Աստուծոյ մերոյ կոչեմ զնուիրեալսդ առ իս, որ եկեալ կոխեսցէք զառաջին աստիճանն»:

Ապա Վեհափառը մի շարք հարցեր է տալիս խարտավիչակ սրբազանին՝ նվիրյալների անձնական կյանքի վերաբերյալ, որից հետո կարդացվում է նվիրյալների վկայութեան թուղթը: Նորից լսվում է Հայրապետի պատասխանը. «Որովհետև այդպես է, ամէք զդոսա լերկրորդ աստիճանն»:

Ապա կարդացվում են հորդորական և խրատական աղոթքներ:

«Ձանաղիր լերուք միշտ, զի ամենայն դօրութեամբ ձեր և մտօք պահեսցիք զպատուիրանս Աստուծոյ և զկանոնս Սուրբ Եկեղեցւոյ ուղղափառութեամբ ըստ Հին և Նոր Կտակարանացն Աստուծոյ, որով հովուեսցիք զեկեղեցի ձեր արիւսպէս և դատեսցիք զժողովուրդ ձեր անթիր և անկաշառ ուղղութեամբ և այց արասցիք որբոց և այրեաց և ամենայն վտանգելոց և աղքատաց ժողովրդեան՝ ձեռն տալով ողորմութեան որչափ կարասցիք»:

«Յօժարի՛ք կատարել և ուսուցանել գործովք և բանիք զամենայն ինչ ժողովրդեան ձեր՝ յորոց վերայ կարգիք՝ որպէս խրատիք ի Սուրբ Գրոց»:

«Կամի՛ք օգնականութեամբն Աստուծոյ հովուել, խնամել և ուսուցանել զհօտն Քրիստոսի»:

«Կամի՛ք և յանձն առնումք»,— լսվում են նվիրյալների պատասխանները: Ուրիշ հարցեր ևս տրվում են նվիրյալներին. հարցեր՝ որոնք կապված են եպիսկոպոսութեան բարձր կոչման, սրբութեան, առաքինութեան, ժուժկալութեան, կենցաղային մաքրութեան և ուղղամտութեան հետ:

Նույն ձևով, աղոթքով և օրհնութեամբ տրվում է մինչև յոթերորդ աստիճանը: Վերջին հարցումները շոշափում են Մայր Աթոռին, նրա ներկա Գահակալին և հաջորդներին հնազանդութեան վերաբերյալ կետերը: Առանձին շեշտով հնչում են Վեհափառի կարդացած խոսքերը. «Կամի՛ք մնալ հնազանդութեամբ ի ներքոյ բարձր իշխանութեան մեծի Աթոռոյս առաքելոցն Բարթոլղիմէոսի և Թադէոսի, և Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ, և յաջորդի նորին, և այնոցիկ, որք զկնի մեր նստցին յԱթոռս յայս. և յոչ հնազանդելն ձեր յանձն առն՝ ւր նզովս յԱստուծոյ և ի Մէնջ»:

«Այո, յանձն առնումք կատարել զհրամանս ձեր, հնազանդելով մեծի Աթոռոյս և Ձեզ...»,— լսվում է պատասխանը:

Ապա Հայրապետի հրամանով նվիրյալները բարձրանում են արծվեկորդին և շրջան

Վեհափառ Հայրապետը օճում է՝
S. Հայրիկ եպիսկոպոսի նակատը

կազմում Հայրապետի շուրջը: Վեհափառ Հայրապետը հրապարակով քննում է նրանց հավատի ուղղափառությունը՝ իմանալու համար, թե արդյո՞ք նվիրյալները համաձայն են քրիստոնեական տիեզերական երեք ժողովների ընդունած որոշումներին և բանաձևերին, Հայոց Եկեղեցու հայրապետահատատ կանոններին, ընդունում են Ս. Գրիգոր Լուսավորչից սկսած մեր նախնի աստվածաբան վարդապետների դավանանքը, թե ոչ: «Խոստովանիմք և հուատամք», — լսվում է նորից պատասխանը:

Ուղղափառ հավատի հռչակումից հետո, նվիրյալները նդովում են ամեն տեսակ հերձվածները, աղանդներն ու նրանց առաջնորդներին: Նվիրյալներին օրհնությամբ տրվում է եպիսկոպոսական աստիճանի համապատասխան եկեղեցական զգեստ:

Վեհափառի աղոթքով վերջանում է ձեռնադրության հանդեսի այս մասը:

Ավագ Սեղանի վրա սկսվում է հայրապետական սուրբ պատարագը, որը շարունակվում է մինչև ճաշու քնթերցվածը: Ավագ Սեղանի բեմի վրա Վեհափառ Հայրապետը նստում է իր Հայրապետական Աթոռի վրա, շրջապատված 7 նորընծաներով: Վեհափառը կարդում է ձեռնադրության մեծ աղոթքը.

«...Գու Տէր՝ և զոր այսօր վերածեր անօրինութեամբ Քո ի բահանայապետական շնորհ, տուր սոցա նմանել Քեզ ճշմարիտ Հովուիդ՝ դեւ զանձինս իրեանց ի վերայ ոչխարաց, առաջնորդ լինել կուրաց, լոյս խաւարելոց, խրատիչ անզգամաց, լուսաւու տիեզերաց...»:

Ապա նվիրյալները, ծնկաշոր, դեմքերը դարձնում են դեպի ժողովուրդը, ձեռքի ափերը վեր բարձրացրած: Նրանք վերջնականապես հրաժարվում են աշխարհից և նրա ոնայնությունից, պատրանքներից:

Ապա Մայր Տաճարով մեկ թնդում է կոշման շարականը. «Աստուածային և երկնաւոր շնորհ, որ միշտ լնու զոյէտս սրբոյ սպասաւորութեան Առաքելական Եկեղեցւոյ, կոչէ զՀայկազուն, զՊարզև, զՍերովբէ, զՀայրիկ, զՇնորհք, զՎարդան, զԵղնիկ վարդապետան ի բահանայութենէ յեպիսկոպոսութիւն...»: Օրհներգությունը կրկնվում է երեք անգամ: Նվիրյալները դառնում են դեպի Հայրապետը և շարվում նրա Աթոռի շուրջ, մինչ նա շարունակում է աղոթքի քնթերցումը, որպեսզի նվիրյալները ճշմարտությամբ, հեզությամբ, ձգնությամբ և ժուժկալ համբերությամբ զարդարված անց կացնեն իրենց կյանքը և օրինակ դառնան հավատացյալներին:

Համապատասխան մարգարեական, արիտարանական, առաքելական քնթերցվածներից, սաղմոսներից, շարականներից հետո,

Վեհափառ Հայրապետը օծում է Ս. Եղնիկ եպիսկոպոսի ճակատը

սուրբ պատարագը նույն վեհությունները շարունակվում է մինչև «Ողջոյն»: Վեհափառը նորից բաղմում է Աթոռ և կարդում վերջին աղոթքները.

«... Կցո զոսոս Հոգւովդ Քով Սրբով. զօրացո՝ և յաջողեա՛ սոցա օգնականութեամբ Քով յամենայն գործս բարիս, որպէս զի կաբացն անարատ վարուք բոս կամաց Քոց բարեսիրաց հովուել երկնային իմաստութեամբ բանաւոր հօտի Քում»:

Եպիսկոպոսներից մեկը հանդիսավորությամբ խորանից բերում է արծաթյա մեղոնաթափ աղալին: Նրան ուղեկցում են բշոցակիրները, զույգ բուլվառակիրները: Վեհափառը, երեք անգամ խնկարկելով մեղոնաթափ սուրբ աղալնուն, վերցնում է այն բերող եպիսկոպոսի ձեռքից, նրանով տյառնագրում է ժողովուրդին և ապա քաղցրածայն երգում «Առաքելոյ աղանոյց» շարականը: Երգի հնչյունների հետ կաթիլ առ կաթիլ թափվում են մեղոնի կաթիլները մեղոնամանի մեջ: Նվիրյալները եպիսկոպոսական լրիվ զգեստավորությամբ կանգնել են Ավագ Սեղանի աջ և ձախ կողմերում:

Սկսում է օծման սրբազան արարողությունը. «Օրհնեսցի և սրբեսցի ճակատ...», — լսվում է Վեհափառի թրթուցող ձայնը, և մեկ առ մեկ Հայրապետը օծում է նվիրյալների ճակատները և ձեռքի բուժ մատները,

մինչ խարտավիլակ Մամբրե սրբազանը նրանց գլխին դնում է եպիսկոպոսական խուլբրերը: Տաճարը ամբողջովին լուսթյուն է դարձել, հազարավոր սրտեր ագահորեն ըմբռննում են հոգեպարար այդ պահը: Համաձայն Հայ Եկեղեցու վարդապետության, Ս. Մեռնոնով օծվողը ստանում է Ս. Հովու շնորհքը, մեռնում է հին մարդը, նորոգվում է նորը: Ահա և հայ Եկեղեցու համար նորած եպիսկոպոսները, որոնց ձեռնադրության մը յոթ ձեռքեր ևս ավելացան Հայ Եկեղեցու հավերժության լուսատու ջահը բռնող ձեռքերին:

«Օձուճնս զոր հեղեր առատութեամբ ի գլուխ սոցա՝ սիռեցի լիապէս ընդ ամենայն մարմինս սոցա... Մի՛ դիցեն զլոյսն՝ խաւար, և զխաւարն՝ լոյս, զշարն՝ բարի և զբարին՝ շար, ալլ արդարութեամբ կացցեն ի գլուխ ժողովրդեան քո»:

Ապա համապատասխան աղոթքներով նորած եպիսկոպոսներին տրվում է եպիսկոպոսական գավազան և մատանի: Վեհափառը կարդում է վերջին Ավետարանը, որից հետո «Պահպանիչ»ով ավարտվում է ձեռնադրության սրբազան հանդեսը: Վեհափառը մեկ առ մեկ համբուրում է նորած եպիսկոպոսների ճակատները և օրհնում նրանց, ապա կանգնած նրանց կենտրոնում, տալիս է իր հայրապետական հորդորը, բնաբան առնելով Ավետարանի հետևյալ խոսքերը. «Գնացէ՛ք աշուհեան, աշակերտեցէ՛ք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէ՛ք զնոսս յանուն Հօր և Որդոյ և Հոգւոյն Սրբոյ»:

Իր քարոզի մեջ Վեհափառն արտահայտում է այն միտքը, որ եպիսկոպոսական ձեռնադրությունը դարեր շարունակ եղել է Հայ Եկեղեցու սրբագործված, նվիրական խորհուրդներից մեկը, որ եպիսկոպոսական օծմամբ նվիրյալները իրենց վրա են վերցնում մեծագույն պատասխանատվությունը ծառայելու ժողովրդին, Հայրենիքին և Եկեղեցուն: «Այսօր, — ասում է Վեհափառը, — հայ ժողովրդի ստվար մաս մը կգտնվի Սփյուռքի մեջ. Ձեր ջանքը պիտի ըլլա պայծառ ու անշեջ պահել անոնց մեջ հայ հավատքի ու հայրենասիրության հուրը, ի փառս Հայրենիքի և հայ ժողովրդի, և Դուք հանդիսացեք սրբազան

կամարները Մայր Հայրենիքի և Սփյուռքի, Մայր Աթոռի և մեր թեմերու միջև»:

Վերջում, Վեհափառն իր խոսքը ուղղելով նվիրյալներին, ասաց. «Ուրախ խաբրիկներ տարեք Ս. էջմիածնեն, անոր Գահակալեն, հայրապետական ջերմագին ողջույնը տարեք և մեր ժողովուրդին սերն ու համբույրը տարեք Սփյուռքի մեր սիրելիներուն»:

Վեհափառի շատ գեղեցիկ և հուզիչ խրատականից հետո սուրբ պատարագը շարունակվեց:

Սուրբ պատարագից հետո նորած եպիսկոպոսներին շնորհավորեցին Մայր Աթոռի միաբանությունը և հավատացյալ ժողովուրդը: Վեհափառը թափորով առաջնորդվեց Վեհարան:

Ուրախության, հոգևոր բերկրանքի տոն էր այդ օրը Մայր Աթոռի համար, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու համար, որովհետև Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու բարձրագույն սպասին նվիրվեցին 7 արժանավոր եպիսկոպոսներ:

Ինչո՞ւմն է Հայ Եկեղեցու ուժն ու կենսունակությունը: — Միութեան և միասնականության մեջ: Մեր նախնիքը ամենախոր կերպով ըմբռնել են այս միութեան գաղտնիքը: «Զուգութիւնն է մայր բարեաց, անդուգութիւն ծնող շարեաց»: Դարեր շարունակ Հայ Եկեղեցին կարողացավ լավագույնս պայքարել ամեն տեսակ ոտնձգությունների դեմ, որոնք ուղղված էին իր անկախության, իր գոյության դեմ, որովհետև շարակասեցին արժանավոր և քաջ հովիվներ, որոնք իրենց կյանքի օրինակով կենդանի քարոզներ հանդիսացան Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու միասնության և ազգային միության:

Մի է Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին և մի է Ամենայն Հայոց Հայրապետությունը: Ահա՛ այն պատգամը, որը գալիս է դարերից և սուրբ է ամեն մի հայի սրտի համար: Ս. էջմիածինն է մեր ծնողը, մեր մայրը, մեր օրրանը. մենք բոլորս մի մոր ծնունդ ենք. «Մի է հայրն մեր, մի և միակրօն ազգն Հայոց»:

